

Javnaðarflokkurin gjørt upplegg til meira varandi búskaparlig tilmál:

Høvuðsambodið í stýringini er landsbankin sum skal samskipa láni- og peningapolitikk teirra privatu bankanna, kommunanna og landsins

Meira varandi búskaparlig tilmál

Í tíðarskeiðnum, meðan bráðfeingistilmálin virka, verða vit gjølla at kanna feroyska vinnu — livið, tess møguleikar, fortreytir, framtíðarvænir og orsøkirnar til tess trupulleikar. Út frá hesum kann- ingum og metingum verða uppskott til meira varandi loysnir gjørd.

Kortini vil javnaðarflokkurin longu nú mæla til, at gingið verður eftir ávisum meginreglum, tá meira varandi tilmál skulu umhugsast og fremjast.

Javnaðarflokkurin metir, at ein meira varandi loysn eigur at fevna um:

1. Fiskiskipaflotan
2. Alternativar vinnuvegir
3. Almenna virksemd
4. Orkusurningin
5. Vinnulivsútbúgving
6. Gjaldsavgjavn og aðrar búskaparligar spurningar

1. Fiskiskipaflotin

Javnaðarflokkurin metir tað av alstórum týðningi, at vit sum skjótast fáa semju um, hvussu framtíðar veiðiflotin, fiskimynstrið og fiskiðnaðurin skulu siggja út. Hetta krevur umfatandi samráðingar og planlegging, sum tað almenna, fakfeløgini og avvarandi vinnufeløg eiga at fremja í felag.

Fiskivinnuráðið eigur skjótast gjørligt at verða valt og sett í gongd at virka. Í planleggingini eiga vit at leggja dent á rationel og rentabul fiskifer. Hetta ferir við sær, at órationel og órentabul fiskifer so við og við verða útskipt.

Hóskilig fer, ið tó hava maskinar, sum brenna ov nógv, fáa nýggjar maskinar ísettar.

Gjøgnum samráðingar við lánistovnar, verður

skipað fyri, at lániðin verður longd til 15 ár, og at tey fyrstu árin verða avdráttarfrí.

Tað almenna eigur við figgarligum stuðli at eggja fiskimonnum, skipa- eigarum og framleiðarum til at stovna andeilsfyrir- tøkur til útvegan av fiski- reiðskapi og aðrar útgerð.

2. Alternativir vinnuvegir

Aðrir vinnuvegir verða útbúgdur. Sum møguleikar vilja vit nevna landbúnaðin, fiskaaling, millum- landasigling við farmi og ferðafólki, byggiðnað og annars størri og smærri idnað av ymiskum slag. Har tað er neyðugt luttek- ur tað almenna í hesi út- bygging.

Nakrir av hesum møgu- leikum verða nærri umrøddir í tí partinum, sum umfatir gjaldsavgjavn.

3. Orkusurningin

Tað er umráðandi, at vit

reka ein miðvísan orku- politikk. Farið verður undir eina umfatandi kanning av orkumøguleik- unum, orkutervinum og eina planlegging av fram- tíðar orkuútbúgvingini. Her eiga vit m.a. at leggja dent á:

1. Landsgoymslu, inn- flytan og sølu av olju og kuli.
2. Kolorkuverk til el- framleiðslu og upphiting av húsum.
3. Vindorku og orku burtur úr streyminum og alduini.
4. Eina rimuliga út- bygging av vatnorkuni, sum ikki nerrar umhvørvið og náttúruna.
5. Allur avlopshiti frá dieselverkem, ruskbrenni- stöðum og líknandi, verður nýttur til upphit- ing av húsum, fiskaaling, vakstrarhús og annað.
6. Tollurin á orkukrevj- andi persónbilum verður hækkaður. Kollektiva ferðslan verður munandi útbúgd, soleiðis, at hon kemur at umfata alt land- ið.

Javnaðarflokkurin mælir til, at tað almenna er við til at planleggja landbúnaðin soleiðis, at vit á nógv størri mun framleiða mjólk, kjøt, grønmeti og aðrar búnaðarvørur. Myndin er av Sandi.

Bráðfeingis tilmálini

Feroyska Javnaðarflokkur hevur gjørt eitt upplegg til viðgerðina av okkara vinnuligu og samfelagsligu trupulleikum, har flokkurin setur fram sjónarmið sín um, hvussu hesir trupulleikar eiga at verða loystir.

Uppleggið umfatir tíðaravmarkaði bráðfeingis tilmál og eina langtíðarætlan, sum fevnrir um meira varandi tilmál og loysnir. Í dag prenta vit tann seinna partin av hesum uppleggi, sum snýr seg um tær **varandi loysnirnar**.

Í fyrsta partinum varð víst á, at feroyska samfelagið í lätuni hevur ávisar trupulleikar, sum m.a. stava frá hækkingi oljuprisum.

Hesir trupulleikar raka fiskiskipaflotan serliga meint. Tað er tí av stórum týðningi, at politisk tilmál, ið kunnu fyrbyggja størri trupulleikum, verða sett í verk.

Skotið verður tí upp:

at landið letur ein rakstrarstudning til fiskiskip, at skip og virkir, sum eru í trongstöðu, fáa fallin termingsgjöld útsett og at ein stuðulsskipan fyri idnaðarskip verður sett í verk.

Flokkurin mælir til, at hesi bráðfeingistilmál fáa gildi frá 10. august í ár. Um figging av hesum tilmálum sigur flokkurin m.a., at fyrribils figging kann fáast við meir virknari skattainnheimting. Harnæst skulu tær inntøkur, sum í dag ikki eru skattaðar, verða skattaðar rætt. Eisini mælir flokkurin til, at skipað verður ein lónarskattur, sum arbeiðsgevarar rinda. Eisini kunnu ávisar avgjaldshækkanir í ikki-neýðsnyrjarverum bliva neyðugar. Flokkurin mælir annars frá almennum niðurskurðum har hetta ferir til arbeiðsloysi.

Orkuráðnum verða veittar umstøður at fara skjótt og effektivt til verka.

4. Vinnulivs- útbúgving

Skipað verður fyri víðari útbúgving innan fiski- vinnu og fiskaiðnað, so- leiðis at vit hava fólk við neyðugari útbúgving, tá vit skulu undir at tilvirka stórar partar av veiðuni meira.

5. Alment virksemd

Javnaðarflokkurin góð- tekur ikki, at almenna virksemd verður skert, og at almennum tænastrurnar verða skerðar sum eitt lið í at fígga eina meira var- andi loysn. Har í móti kann almenna virksemd verða nýtt sum ein regu- lerandi táttur í búskapar- liga virkseminum.

6. Gjaldsavgjavn og aðrir búskaparligir spurningar

Her vil flokkurin mæla til at seta ymisk tilmál í verk fyri at minka um hallið á gjaldsavgjavnunum og

annars at bota um tey bú- skaparligu viðurskiptini. Við tí búskaparliga mynstri vit hava, metir javnaðarflokkurin, at í høvuðsheitum eru mögu- leikarnir hesir: 1) At økja um virðið av okkara út- flutningi. 2) At minka um innflutningin. 3) At minka um útreiðsluslúðuna og vaksa um inntøkusiðuna í gjaldsavgjavnunum. 4) Onnur tilmál.

1. **Útflutningsvirðið** kann økja við at tilvirka meira ávis fiskasløg, sum í dag geva ov litlan pris og her hugsa vit serstakliga um upsa, kongafisk og svartkjáft. Serliga mugu möguleikarnir fyri reglu- ligum útflutningi av isað- um flaki av upsa og kongafiski útbýggjast.

Okkara viðurskipti eru knýtt at hvussu nógv vit kunnu fiska á fjarleiðum og í heimasjógv. Seinnu árin hava vit lutvist á fjarleiðum einans kunnað varveitt rættindi við at lata svartkjáft afturfyri. Hesin verður av fremm- andum tjóðum nýttur til matna. Í Føroyum eru gjørdar royndir seinnu ár- ini bæði at fiska og at viðgera svartkjáft til flak og aðra matvøru.

Alt bendir á at hesar royndir fara at eydnast væl og at vørin kann seljast.

Hesar royndir eiga nú at verða grundarlag fyri at týðandi framleiðsla verður sett í verk við munandi stuðli frá tí almenna og í samarbeiði við fiskimenn, flakavirki og solumenn.

Í fyrstu atlogu verða hóskandi skip bygd á feroyskum skipasmíðjum evnaði til at fiska svart- kjáft burtur av alt árið. Vit vita at hetta er gjørligt og at tilik skip, (russ- ar) alt árið fiska eini 300 til 800 tons um vikuna fyri hvørt skipið.

Á landi verður stovn- sett flakavirki at viðgera hesa rávøru. Tað er eyð- sæð at tilik framleiðsla fyrstu tíðina má fáa stuð- ul. Men um øll verandi

flakavirki taka seg saman og stovnseta tilíkt virki við almennum stuðli, so kunnu somu flakavirki, tá ið tamarhald er fingið á framleiðsluna, læra av hesum og nýta svartkjáft til rávørugrundarlag í teirra egnu framleiðslu. Hetta er ein gongd leið, og um vit siga, at fimm væl útgjördir svartkjáftatrol- arar fiska 60.000 tons um árið, so fáast umleið 15.000 tons av lidnari vøru til útflutnings. Eisini kann alt slógvíð av hesum útflýttast sum minkafóður ella mjøl og økja um út- flutningsvirðið.

Vit vita lítið um, hvat veiðast kann av gulllakki, men fiskaslagið er væl egnað til matvørufram- leiðslu. Royndir við hesum verða at gera á sliikum virki, sum nevndu.

2. Minkan av innflutninginum

Í fyrstu atlogu verður inn- flutningurin av luxus- kendum vørum avmarkað- ur.

Síðani verður mælt til beinanvegin at seta mark fyri avskrivningarmögu- leikum, sum beinleiðis ella óbeinleiðis hava negativa ávirkan á gjaldsavgjavn. Her verður hugsað um rakstrargjavn og annað, sum bæði verða nýtt vinnuliga og privat. Mark verður eisini sett fyri frá- dráttarmöguleikum i samband við ferðir og um- boðan (representación) hjá vinnulivsyrítøkum og einstaklingum.

Sethúsabyggingin verður tikin upp til umhugs- unar. Sethús, sum hava rimuliga stóð (húsálans- grunnmarkið 120 kv.m.), fáa óskerðan rentufrá- drátt samb. galdandi skattalóg, meðan frádrátt- urin verður munandi av- markaður tá talan er um størri hús og verður av- markingin gjørd í mun til stóðiduna. Somuleiðis

Framhald á síðu 6